

Idiopatická epilepsia u psov

Epileptický záchvat býva často traumatizujúcim zážitkom pre majiteľa psíka, a preto si v nasledujúcom článku viac priblížime túto problematiku.

Čo je to idiopatická epilepsia?

Idiopatická epilepsia znamená, že okrem abnormálnej elektrickej aktivity mozgu (záchvatov) psík nemá žiadne iné ochorenia postihujúce mozog a iné orgány. Toto ochorenie má genetickú predispozíciu, ale presné príčiny zatiaľ nepoznáme. Vieme ale, že u niektorých plemien je výrazne väčšia incidencia, napr. u beaglov, jazvečíkov, pudlov, a z veľkých plemien napríklad u labradorských a zlatých retrieverov, nemeckých ovčiakov.

Aké sú prejavy idiopatickej epilepsie u psov?

Existujú v podstate dva základné typy záchvatov a to fokálne a generalizované. Oba majú svoje typické príznaky.

Fokálne záchvaty

Pri fokálnych záchvatoch je postihnutá iba jedna polovica mozgu, či dokonca iba určité oblasti v nej. A teda epileptické záchvaty sa budú líšiť práve podľa danej lokalizácie.

- Ak napríklad bude postihnutý autonómny nervový systém, zviera bude zvracať, mať rozšírené zrenice, prípadne nadmerne slintať.
- Ak bude postihnutá motorická oblasť, pes bude mať napr. tras hlavy, alebo záškľby jednej končatiny, hlasové prejavy, atď.
- V iných prípadoch môžu byť prejavy epilepsie iba v dočasnej zmene správania.

Generalizované záchvaty

V prípade generalizovaných záchvatov epilepsia postihuje obe polovice mozgu. Zvieratko často upadne do laterálnej polohy, stráca dočasne vedomie, niekedy dôjde aj k pomočeniu, prípadne k defekácii. Typické sú tzv. tonicko-klonické kŕče, čiže záškľby končatín prípadne celého tela. Tieto prejavy zvyčajne trvajú 1-2 minúty, zriedkakedy dlhšie, ale samozrejme Vám, ako majiteľovi zvieratka, to môže pripadať večnosť.

V niektorých prípadoch generalizovaným záchvatom predchádzajú práve fokálne záchvaty, a preto je ideálne, ak sa svojmu veterinárnemu lekárovi skúsíte povedať, čo sa udialo pred týmto záchvatom. Môže nám to pomôcť priblížiť podnet spúšťajúci nový záchvat. Niekedy to pomôže k správnej diagnostike.

Bezprostredne po záchvate býva zviera zmätené a dezorientované, pomalé, dýchavičné prípadne nebude mať chuť do jedla a bude piť veľa vody. Takýto stav môže trvať rôzne dlho, niekedy až dni.

Diagnostika a liečba idiopatickej liečby u psov

Je dôležité znova upozorniť, že u tohto ochorenia je dedičné. Ale prejavy prichádzajú väčšinou medzi 1-5 rokom! A ďalšia dôležitá informácia, že epilepsia sa nedá vyliečiť, vieme „len“ kontrolovať záchvatovú aktivitu u psov.

Pre správnu liečbu je dôležité získanie správnej diagnózy. Ak totiž poznáme príčinu záchvatov (napr. predchádzajúca trauma, otrava, encefalitída, cirkulačné poruchy), je možné, že po vyliečení

primárneho ochorenia bude zvieratko bez záchvatov. Toto ale nie je prípad idiopatickej, ale tzv. fyzickej / reaktívnej epilepsie.

Idiopatická epilepsia nemá iné súbežne prebiehajúce symptómy, a neexistuje liek na jej vyliečenie, ale iba na zmiernenie frekvencie a intenzity záchvatov.

Antiepileptiká sú teda lieky na kontrolu záchvatovej aktivity, a ich úspešnosť závisí od rôznych faktorov. Na liečbu epilepsie je vhodných niekoľko liekov, a o ich vhodnosti rozhodne veterinárny lekár prípadne neurológ.

Dôležité rady ako užívať antiepileptiká (fenobarbital):

- Liek sa musí užívať 2x denne vždy v tú istú dobu, maximálne tolerovateľná odchýlka je cca 20-30min!!! toto je extrémne dôležité. Ustálenie hladiny lieku v krvi totiž trvá niekoľko dní (a teda vyhodnocovať úspešnosť terapie prvé dva týždne je úplne irelevantné), a jedno vynechanie alebo oneskorenie podania tablety o viac ako ½ hodinu môže spôsobiť zvýšenú záchvatovú aktivitu cca 3-5 dní!!! Presne toľko trvá než sa hladina fenobarbitalu v krvi znova ustáli na hodnote, ktorá bude zvieratko chrániť.
- Musíte sa pripraviť na to, že prvé dni až 2 týždne bude Váš pes veľmi ospalý, ide totiž o liek z kategórie barbiturátov, ktoré sú silne sedatívne, a zvieratko si na to musí postupne zvyknúť.
- Počas liečby fenobarbitalom je zvýšená chuť do jedla a zvýšené pitie. Čo sa týka jedla, je veľmi dôležité, aby ste nezvyšovali denný prídel jedla, pretože u epileptikov to veľmi rýchlo spôsobuje priberanie na váhe, vďaka čomu sa musí zvyšovať hladina fenobarbitalu, aby bol účinok dostačujúci. Keďže je to liek metabolizovaný v pečeni, tak pečeň bude neúmerne zaťažovaná.
- A práve pečeň je orgán, ktorý pri terapii epilepsie najviac trpí. Pretože práve v nej sa fenobarbital metabolizuje na látku, ktorá chráni proti epilepsii. Z toho vyplýva, že pečeň by sa u epileptikov mala testovať aspoň raz do roka, ideálne každých 6 mesiacov.
- Počas záchvatu, alebo ak zviera do záchvatu práve ide, prípadne aj keď už končí je dobré aplikovať do konečníka diazepamovú tubu podľa hmotnosti zvieratka. Toto nám zabezpečí ľahší priebeh samotného záchvatu, ale aj to, že zvieratko nepôjde „zo záchvatu do záchvatu“. Hlavne u veľkých plemien.
- Ak sa náhodou stane, že Váš pes bude mať silnú hnačku alebo bude zvracať, treba rátať s možnou zvýšenou záchvatovou aktivitou, pretože sa nedokáže vstrebať celá časť lieku. V tom prípade sa fenobarbital podáva v injekčnej forme v ambulancii.

Ďalším liekom je kálium bromid:

- Jeho podávanie je ale podstatne jednoduchšie a používa sa skôr u veľkých alebo obrích plemien psov, prípadne sa pridáva ako druhý liek k fenobarbitalu, ak ten nedostatočne kontroluje záchvaty.
- Podáva sa 1x denne a jeho podávanie nie je tak striktné.

Čo robiť počas záchvatu?

V prvom rade zachovať pokoj!!! Nikdy nekričte, nevyťahujte psovi jazyk z papule, ak máte zapnutý televízor alebo rádio, tak ich vypnite. Ak má pes moc silné kŕče, tak ho položte na zem a jemne pridržte, ale nehladkajte ho a neprihovárajte sa mu. Každý dotyk a hlas mu nerobí v tom momente dobre. Pokúste sa zabezpečiť prostredie, aby si psík neublížil okolitými predmetmi a podobne.

A hlavne majte po ruke diazepamovú tubu, práve pre tento prípad. Na nič nečakajte a psíkovi ju aplikujte do zadočka presne podľa návodu Vášho veterinárneho lekára. Opakované podanie je možné, ak psovi opäťovne začína záchvat.

Úspech liečby

Liečba sa považuje za úspešnú ak dosiahneme, že pes nemá viac ako 4 záchvatové dni do roka !!! Nie záchvaty! A ak aj záchvaty sú kratšie a ľahšie.

Vedľajšie účinky antiepileptík

Ako už bolo spomenuté skôr, ide hlavne o možnosť nekontrolovaného priberania, ak majiteľ zviera kŕmi *adlibidum* (čiže „koľko hrdlo ráči“), zvýšené pitie a močenie, ospalosť v prvých dňoch terapie, zvýšenie pečeneých parametrov po biochemickom vyšetrení krvi, zmeny správania, niekedy vracanie, slintanie, hnačka... ale to už je ďaleko menej časté.

Spolunažívanie s epileptickým psom

Pre mnohých je diagnóza - epilepsia - úplným strašiakom, ale v dnešnej dobe už je to ochorenie, ktoré vieme celkom pekne kontrolovať, a psy na správne nasadenej liečbe vedú plnohodnotný a dlhý život.

Niektorí majitelia sa spočiatku boja svojho psíka spustiť z očí, ale to sa báť naozaj nemusíte. Ideálne je zabezpečiť prostredie v ktorom pes zostáva keď ste v práci alebo v škole, aby bolo čo najbezpečnejšie.

Nepriaznivý priebeh má idiopatická epilepsia iba vtedy, ak majiteľ nedodržuje zásady zdravej životosprávy a užívania liekov,

Dúfam, že tieto rady Vám pomohli, a že Vás život s epileptikom bude krásny a bezproblémový.